

Národní technická knihovna

Novodobým monumentem dejvického areálu ČVUT se nepochybně stala Národní technická knihovna. Gigantická tmavě šedozelená stavba o výšce 21 metrů a obvodu přes čtvrt kilometru vyrostla na místě bývalého parkoviště mezi léty 2006 až 2009 a stala se největší knihovnou v České republice. Zpočátku se budově pro její ponurý vzhled říkalo „Krematorium“, ale naštěstí byla stavba v závěru budovatelského nadšení obepnuta světlým prvkem hlásajícím, že obvod monstra je 263 metrů. Díky tomuto nápisu se podobnost se spalovnou mrtvol nakonec vytratila.

V první fázi nás, zaměstnance ČVUT, zajímal více než knihy osud parkoviště, na jehož pozemku byla knihovna postavena, neboť panovala obava, že nebudeme mít kde zanechat svá časem dokonale prověřená vozidla. Mocní nás ale ujistili, že pod knihovnou vznikne několikapatrové parkoviště, které bude sloužit nám řadovým zaměstnancům a jehož kapacita bude mnohonásobně větší než u původního parkoviště. Ukolébání medovými sliby jsme se těšili na nové kvalitní parkování. Až po kolaudaci budovy se ukázalo, že ve smlouvách nebyly ošetřeny finanční záležitosti a parkovné, které po nás Národní technická knihovna začala chtít, bylo nad možnosti průměrného učitele vysoké školy. Problém parkování není vyřešen dodnes a většina zaměstnanců nemá šanci v areálu ČVUT zaparkovat. Místa ve vnitroblocích jsou jen pro vyvolené a ulice v areálu jsou součástí placených parkovacích zón Prahy 6.

Ve 20. století měla každá z fakult ČVUT svou knihovnu se skripty a knihami tématicky zaměřenými pro potřeby studentů. Vybudování nové knihovny vedlo k likvidaci těchto knihoven. Centrální knihovna sloužící všem studentům se zdála logickým řešením, a tak jednotlivé fakulty přistoupily k rušení lokálních knihoven. Logika věci ale vzala za své, když se ukázalo, že se všechny knihy do nové budovy nevejdou. Nevím, jak to probíhalo na ostatních fakultách, ale na Elektrotechnické fakultě se nadbytečné knihy házely do kontejnerů a odvážely na skládku. Byl to zajímavý a současně smutný pohled. Vážení docenti a profesori se hrabali v kontíkách a odnášeli do svých pracoven nalezené poklady: spisky Diraca, Feynmana, Landaua i Einsteina. Radostné výkřiky nad zajímavým úlovkem střídaly úvahy o tom, že takto se knihy naposledy likvidovaly za nacistů a poté ještě v prvních desetiletích komunismu. Vybudování Národní technické knihovny mělo tedy i své stinné stránky a jednou provždy bude spojeno s absurdní likvidací cenných knih.

Po bombastickém předání veřejnosti v roce 2009 se různé organizace předháněly v nejrůznějších oceněních, která se jen hrnula: Cena klubu za starou Prahu 2009, Stavba roku 2009, Czech Grand Design 2009, Vynikající betonová stavba 2009, Best of Realty 2009, Národní cena za architekturu Grand Prix 2010 a další. Počáteční nadšení ale v dalších letech poněkud ochladlo. Stavba se stala důležitou a nepochybně užitečnou součástí vysokoškolského areálu a knihovna začala sloužit svému účelu. V přízemí naleznete i knihkupectví a kavárnu, v níž se dá s kamarády či kolegy probrat vše od počasí přes fyziku až po nesmrtelnost chrousta. Pokud byste ale čekali studentské ceny, jste na omylu. Minulý týden jsem si tam dal čaj za pouhopouhých 50 kaček. Poněkud mě to vyvedlo z míry, ale na druhou stranu to není nic, co by kvalitu knihovny nějak snižovalo. Konečkonců zlatokopové jsou dnes všude. Rejžovalo se už při samotném vybavování knihovny, kdy jeden stůl stál i půl milionu korun, tak proč ne v knihovnické kavárně.

Nevím, jak se to mohlo stát, ale nějakým řízením osudu jsem dospěl k názoru, že by stavby za miliardy, ať už jde o nové dálnice či knihovny, měly sloužit svému účelu bez nutných oprav alespoň několik desítek let. Tahle naše nová knihovna vydržela pouhých 8 let od kolaudace. Na počátku roku 2017 z pláště budovy odpadly první části skleněného obložení. A fláknout někoho po hlavě blokem skla o hmotnosti 35 kilogramů, to není jen tak. Proto byla budova obehnána zpevňující páskou a nad všemi vchody, kterých není málo, bylo uděláno „dočasné“ lešení. Soudní znalec začal zkoumat příčinu špatného stavu obložení a zkoumá ho pravděpodobně dodnes a modlí se, aby mu příjem z jeho zkoumání vydržel až do důchodu. Z dočasného lešení se stala trvalá dominanta knihovny, kterou už dnešní návštěvník začal vnímat jako podivný architektonický prvek, který je nedílnou součástí stavby. Zvyknout se dá totiž téměř na všechno. I přes nesporné kvality, které knihovna má, v mé hlavě ale vrtá červík pochybností. Kdykoli jdu kolem, říkám si: Není to náhodou jen obyčejná fušeřina, za kterou by měl být někdo potrestán? A není celá ta monstrózní stavba jen megalomanským projektem, který posloužil i jiným než ušlechtilým účelům?